

מתיקות הדף היומי

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

ליומא דהילולא של הרבי הקדוש רבי יעקב דוד מאמשינוב זצוק"ל בנו של הרבי הקדוש רבי ישראל יצחק מווארקא זצוק"ל נסתלק ד' כסלו (תרל"ז)

בעיר גוברובה היו שני שוחטים ידועים. ביום מן הימים פרצה מחלוקת ביניהם, אחד הוציא קול על השני ששחטתו איננה כראוי, עד שרבים מתושבי גוברובה נמנעו לאכול משחטתו, והתגברה עליו התנגדות גדולה, ואש המחלוקת התלקחה מאד בעיר.

כשנודע לרבי הקדוש רבי יעקב דוד מאמשינוב דבר המחלוקת, הוא נסע במיוחד לגוברובה, על מנת להשכיח שלום ביניהם, וערך את שולחנו הטהור לפני אנשי העיר. המתנגדים הגדולים על השוחט רגזו, למה הרבי מתערב במחלוקתם, וכאות מחאה לא רצו לקחת שיריים מהרבי.

באותו השבוע שהרבי ביקר בגוברובה, הזדמנה בעיירה סעודת מצוה והרבי הודיע רצונו להשתתף בסעודת מצוה זו. כששמעו שהרבי עומד להשתתף בסעודה, החליטו שייכינו גם דגים לכבוד האורח הגדול. אמנם לדאבונם לא הצליחו הדייגים להעלות בחיכתם אפילו דג אחד, בלית ברירה הכינו לסעודה רק בשר עגל.

ויהי בעת הסעודה, כשהסב הרבי לשולחן הטהור, והגישו לפניו את הבשר. שאל, למה לא מגישים את הדגים? השיבו לו, שהדייגים לא הצליחו לדוג אפילו דג אחד. שאל הרבי בתימהון, היתכן שבנהר גדול כזה, לא מצאו אפילו דג אחד? והרבי המשיך ואמר לעצמו, "אולי הדגים לא רוצים לעלות על שולחן אחד עם הבשר".

דברי הרבי עוררו תסיסה אצל החסידים, והחלו לחקור אצל שני השוחטים, מי שחט בשר העגל של סעודה זו. לרוב תמהונם נתברר להם, ששני השוחטים המקומיים לא שחטו את העגל! כי בגלל המחלוקת בין השוחטים, החליטו מספר בעלי בתים שהכינו את הסעודה, למה לנו להיכנס למריבה, איזה שוחט ישחט את העגל לכבוד הרבי, עדיף לקנות עגל שחוט בכפר הסמוך, ושולם על ישראל.

כשראו שהרבי יושב ליד השולחן ואינו טועם מאומה מן הבשר, מיהרו שני בעלי בתים לכפר הסמוך, לברר מה טיבו של הבשר. אחרי חקירה ודרישה מדוקדקת, הודה הקצב הכפרי שהוא בעצמו שחט את העגל! כמובן שמיד סילקו את הבשר הטריפה שכבר חולק לכולם.

הסעודה שעמדה להיות חגיגת, הסתיימה במצב רוח מדוכא, כי לא אכלו בה לא דגים ולא בשר. אך הרבי השיג בזה את מטרתו, אשר בגללו הטריח את עצמו לנסוע לגוברובה, כי נכחו כולם לראות למה מחלוקת עלולה להביא, ומני אז שרר שלום בין השוחטים, וחזרה השלום לעיירה כולה.

הטופי שהציל את בזיון בית הכנסת

במקום להכות את הילד תבין את מצוקתו

השבוע בדף היומי (גדרים דף לו:) נלמד בסייעתא דשמיא, דִּיפְנו אֲבֵהֶתְהוֹן דִּינְקִי לְמַצְוֵתָא דְשִׁבְתָּא, ומבאר הר"ן, שאבות התינוקות פונין למצות שבת, ומשתעשעין עם התינוקות.

מורי ורבותי, צדקה זה לא רק בכסף. נספר סיפור מרטיט מהשבת האחרונה: יש לי ידיד קרוב כאח בביתר עילית, שלא נותן לי לפרסם את שמו, אז ניתן לו שם, "הצדיק נסתר" מביתר. באמצע התפילה בשבת קודש, ניגש אליו מחלק הסוכריות בבית הכנסת, ונתן לו שלש טופי. טוב, הוא לא ילד, אבל טופי וסוכריה נחמד לקבל, אז היה לו נחמד שהוא קיבל שלש טופי. הביתה הוא לא יכל להביא את זה, כי הילדים יריבו ביניהם מי קיבל את הטופי, יש בלי עין הרע יותר משלש ילדים, אז הוא אמר לעצמו, אני ישים את זה בכיס, וכבר נמצא את מי לשמח בטופי.

כשיצא מבית הכנסת, הוא שמע אָ גַאָנְצֵעַ טוֹהֵט'יִיד - בלגן אימים. מה קרה, ילד מקהילה אחרת, בשפת העם זה נקרא לא עליכם ילד רחוב, פשוט זורק אבנים על הילדים בתוך בית הכנסת. כמה אברכים ניגשו אליו, ניסו להרחיק אותו בדרכי נועם, וגם ניסו להרחיק אותו בדרכים פחות מדרכי נועם, ואילו הילדים שמחו כמוצא של רב, היה שם טוֹהֵט'יִיד ובלגן, נו, הם ילדים, וילדים אוהבים בלגן. אבל אותו ילד לא ננעע, כמו חיה הוא נלחם איתם, ורצה להיכנס ולהילחם עם אבנים בתוך בית הכנסת. האברכים היו במבוכה, וְאִסְ טוֹהֵט פֶּעֶן - מה עושים פה עצה.

אותו צדיק נסתר הסתכל על העינים של הילד, וראה עליו שני דברים, הוא ראה עקשנות, אבל הוא ראה עוד משהו, שמשוהו כואב לילד, הילד במצוקה. הוא ניגש לילד, שִׁם את ידיו על הכתפיים שלו, ונתן לו את השלש טופי! הילד כל כך התרגש, כל כך שמח, עד שהוא שכח לגמרי מהמריבה, הוא הודה לו עם הראש, ואמר לו, אני רוצה עוד טופי ועוד אהבה.

אותו צדיק נסתר בירר, ושמע שהילד הוא ממשפחה הרוסה ושבורה, וכשראה הילד המסכן את כל הקִּפְקֵעַ של הילדים יוצאים מבית הכנסת עם האבא, ואיך ש"אבות התינוקות פונין למצות שבת, ומשתעשעין עם התינוקות", ונותנים להם סוכריות, ופֶּעֶקְאֶלְעֶךְ, ולו אין כלום, אז הוא גם רצה, וכך נֶעֱבָאָ בִּישָׂא את רגשותיו באבנים, ובבלגן. הוא סך הכל רצה קצת אהבה, הוא לא רצה לריב, הוא פשוט לא ידע איך לבקש. ולכן ברגע שניגש אליו הצדיק נסתר והשתעשע אותו ונתן לו שלש טופי, הוא קיבל בזה את מה שהוא רצה, ונרגע. מי ידע כמה הצלת נפשות יש בסיפור הזה, כמה זה יכול לשנות את הילד הזה מן הקצה אל הקצה.

כשאני שמעתי אתמול את הסיפור הזה, זה החזיר אותי לזימי הילדות. כמה התמודדתי בתור ילד עם כל מיני אנשים למיניהם, שאין כאן המקום להאריך. כמה חשוב שיהיו מלמדים ומחנכים המבינים את נפש הילד. גם אם הילד עושה מעשה נוראי, גם אם הילד עושה מעשה קונדס, להבין שהילד הזה יושב על המצוקה, ובמקום להכות אותו, להציל אותו, להבין את המצוקה שלו, להאכיל אותו, ולהציל אותו לדורי דורות.

(מתוך הפתיחה לשיעור - כתובות דף סז, ט"ז אלול תשפ"ב)

לימוד התורה הקדושה מתוך שירה

השבוע בדף היומי (גדרים דף לח.) נלמד בסייעתא דשמיא את הפסוק (דברים לא, יט), ועתה כתבו לכם את השירה הזאת, ורואים מזה שהתורה נקרא "שירה". ראש ישיבת באר יעקב, מגדולי ממתיקי התורה, רבינו מרן רבי משה שמואל שפירא זצוק"ל, הרבה לשיר עם התלמידים שיר מרגש מאד, על "אמר אביי", כל הניגון בניו על שתי מילים הללו בלבד, "אמר אביי". ראש הישיבה היה שר את הניגון מתוך מתיקות נפלאה שאי אפשר לתאר, כשהוא חוזר כל הזמן על אותם שתי מילים, "אמר אביי, אמר אביי", במתיקות דביקות.

בתוך הניגנה היה אומר לתלמידים, עֵר פֶּאָרְשְׁטִיט שְׁיִין - עכשיו לאחר שכבר שרו כמה פעמים אמר אביי, כבר מבינים. וחזר לשירתו, "אמר אביי, אמר אביי". והסביר: אִיךְ חָאָרְךְ נֶאָךְ אַמְאָהֶל זְאָקְסֵט עֵס קֶעֶנְען פֶּאָרְשְׁטִיין - אני חוזר על המילים כדי שותבינו את זה באמת. ושוב חזר לשירתו במתיקות, "אמר אביי, אמר אביי". כשגמר לשיר היה אומר: קֶעֶצֶט אִיז דָּאךְ גוּט, ס'איז דָּאךְ טָאקֶע גוּט - עכשיו כבר מרגישים שזה טוב, זה באמת טוב מאד.

פעם תוך כדי השירה אמר הגאון רבי משה שמואל: "ממה נפשך, אם מקיימים מצוות תלמוד תורה בעצם הזכרת המילים "אמר אביי" פעם אחר פעם, אז עכשיו כשאנו שרים מילים אלו, אנו שרים מתוך מצוות תלמוד תורה. ואם אין מקיימים במילים אלו מצוות תלמוד תורה, אך מתיקות המילים של "אמר אביי" אי אפשר לקחת! כמה אנחנו אוהבים את אביי!!!..." ובש לנגינה בדביקות עצומה.

בספר שומר אמונים (עמ' תב) הביא: ככה היה גם מנהג של הבעל שם טוב הקדוש זי"ע, בעת ישיבתו יחד עם החבריא קדישא, היו מזמרים שירין ותשבחות בגודל התלהבות, עד שבאו להתפשטות הגשמיות, ונתדבקו באורות ובעולמות לפי מדריגות הגעלה. וככה נהגו את תלמידיו, לעשות קיבוץ יחד, ולזמר שירות ותשבחות לה'.

ראש
הישיבה
היה שר את
הניגון מתוך
מתיקות
נפלאה

הבוקר בהכנת השיעור, בורא עולם האיר לי ווארט בחמלת ה' עלי ובסייעתא דשמיא. אנחנו נלמד היום לשון בדף היומי (כתובת קיא): **כל המשתמש באור תורה, אור תורה מחייו.** חשבתי בדרש, ואולי זה גם קרוב לפשט. אנחנו מתקבלים לסיום מסכת כתובות, מחר יהיה האות הזה. יש כאלו זריזים מקדימים למצוות, שכבר היום יהיה אצלם האות הזה, של סיום מסכת כתובות. יש רמב"ם ידוע בהלכות דיעות (פרק ו הלכה א), נקרא את לשונו הקדוש: "דרך ברייתו של אדם, להיות נמשך בדעותיו ובמעשיו, אחר ריעיו וחביריו, ונוהג כמנהג אנשי מדינתו, לפיכך צריך אדם להתחבר לצדיקים, ולישב אצל החכמים תמיד, כדי שילמוד ממעשיהם".

מורי ורבותי, אם לרעים וחברים יש כזה השפעה גדולה ועצומה, קל וחומר בן בנו של קל וחומר, המשפחה הקרובה של הבן אדם, אשתו, ילדיו, ההורים, האחים, האחיות. **כל המשתמש באור תורה, הוא בא הביתה אחרי לימוד הדף היומי, ומשתף את משפחתו בחידוש שהתחדש היום בשיעור, ווארט חדש שהוא שמע, אור תורה מחייו, הם המשפחה יגרמו לו לחיות בהייליגע תורה - בתורה הקדושה, הם יהיו חלק משמחת התורה שלו, אם זה בסיים מסכתא, ואם זה בתחילת מסכתא.** הרי לצערינו המלך זקן וכסיל - היצר הרע, לא שוכח מאף אחד מאיתנו, כל יהודי יש לו עליות, ירידות, יש רגעים שאנחנו מוכרחים את הסיוע של הסביבה הקרובה, להתחזק. אז זה תלוי בנו, מה אנחנו מספרים להם בימים כתיקונם.

אני לא יכול לשכוח, כשאני מורי הצדיק ה"אנא עבדא", רבי שמואל צבי בן רבי בנימין זצ"ל, מצא איזה ווארט חדש, או שמע ווארט חדש, שלא נדבר בתורת סוכטשוב, מהרבי הקדוש האבני נור, והרבי הקדוש השם משמואל זצוק"ל, האט ער געפלאקעקט - הוא בער בזה, זה היה השיג ושיח שלו, וזה מה שהילדים והמשפחה יונקים מגיל צעיר, וביים מן הימים הם מחזירים לאבא את הכח, הם מחזירים את הכח לאדם.

עם הווארט הזה בנין, למה כל כך חשוב לעשות טוה'ן זיך וטראסק מסיום מסכתא, סעודה בשרית וכו' וכו'. כי בשביל כל זה הרי מוכרחים עזרה מהמשפחה, מהידידים, וזה כח שאחד נותן לשני, בספרים הקדושים זה נקרא "אור חור".

בצילם של גדולי ישראל שליט"א

כ"ק מרן אדמו"ר מביאן שליט"א

חיל ורעדה יאחזון, לדבר על יומא דהילולא קדישא של קדוש ה', איש אלוקים, גדול מרבן שמו, ה'הייליגער רז'ינער זצוק"ל, שהיום ג' מרחשון יומא דהילולא קדישא של הרבי. מי אנוכי לדבר על הרבי שאמר דברים נוראים, שאם כואב לאחד מישראל אצבע קטנה בסוף העולם, הוא מרגיש בזה.

אני מודה לבורא עולם על הזכות שהיה לי אתמול בלילה, להיות בטיש ג' חשון אצל נכדו, הוד כבוד קדושת מרן הרבי מביאן שליט"א. כשהרבי אמר אתמול בטיש בשם זקנו הרבי מסאדיגאורא זצוק"ל, שעל ג' חשון אפשר להגיד, "עיצומו של יום מכפר", האבן די ווענט געטרייטקלט - הקירות של הקלויז רעדו.

נער הייתי גם זקנתי לזכור היוםא דהילולא קדישא, אבל לזכות להיות כמה שעות בהתעלות רוחנית סביב היארצייט, זה זכיתי אתמול לראשונה. שלא לדבר על ההתרגשות העצומה שהיה בטיש מסיום מסכת כתובות, והתחלת מסכת נדרים. אחרי הסיום שרו בהתרגשות: "כי הם חיינו ואורך ימינו ובהם נהגה יומם ולילה", הרבי שליט"א קם ממקומו, מסתכל על כל אחד ואחד, כרחם אב על בנים, ומעביר כח עצום לצעירי הצאן, ווילט איהר לעבן - אתם רוצים לחיות, ה"כי הם חיינו" זה ה'הייליגע תורה - התורה הקדושה.

הרבי מונה את כל היוםא דהילולא קדישא במשך השנה, ומסביר איך ניתן להמשיך את חודש תשרי, את ההתעלות עצומה שהיה לנו בימים הנוראים, לכל השנה כולה. ראיתי שם ציבור קדוש של מבקשי ה'.

נספר משהו בשם ה'הייליגער רז'ינער, שרק רבי שאמר שאם כואב ליהודי אצבע הקטנה הוא מרגיש, יכול להגיד את הדברים שאנחנו נגיד עכשיו בשמו. ה'הייליגער רז'ינער אמר, שבעולם הזה הוא רואה את כל הצרות שעוברות על כלל ישראל, אבל כשהוא מתעלה לעולמות העליונים, לבקש על כלל ישראל רחמים וחסדים, הוא רואה שכל היסורים שהם עוברים, זה בעצם לטובה, כל ההנהגה של הקב"ה עם כלל ישראל, וכל מה שעובר עליהם, זה לטובתם.

אמנם אחר כך כשהוא יורד בחזרה לעולם הזה, הוא רואה שוב שהוא וכלל ישראל נמקים בצרות של עצמם. אנחנו הרי יודעים הגמרא (ערכין טז): שאומרת מה זה צער, כשאדם מכניס את היד לכיס להוציא עשר שקל, והוא מוציא חמש שקל, זה כבר צער, שלא נדבר שאנשים מתמודדים עם צרות נוראיות. אז הוא מבקש מבורא עולם - אמר ה'הייליגער רז'ינער, טאטע אין הימל - אבא שבשמים, אתה הרי נמצא בשמים ובארץ, תעזור ותושיע שיהיה טוב גם בשורש, וגם בגילוי בעולם הזה, כלשון הרבי הקדוש התניא, שנזכה לראות את "הטוב הנגלה והנראה".

ציון המצויינות של הרבי הקדוש מרדכי

לא נסיים את הפתיחה בלי להגיד ווארט אחד נוסף מה'הייליגער רז'ינער, הוא אמר, שזכות אבות נמשל לפערינע - שמיכה, אם אדם נכנס תחת השמיכה זה מחמם את האדם, והאדם מחמם את השמיכה, אָבער אז מ'וועט אַרײַן לײַגן אַ שׂטײַן - אבל אם יכניסו אבן תחת השמיכה, לא די שזה לא מחמם, רק חכמי הטבע אומרים, שהאבן תקרר את השמיכה. ככה אנחנו צריכים להתייחס לזכות אבות, מתי ובאיזה צורה זכות אבות יגן עלינו. שנזכה להתדבקות לצדיקים, התדבקות לקדושי עליון.

בודאי הצדיקים בגנוזי מרומים עושים בשמים ממעל מה שהם עשו פה על הארץ מתחת, כלשון הגמרא בסוטה (יג):, מה כאן עומד ומשמש אף התם, כמו שהצדיק בחיי חיותו בעולם הזה השפיע על כל העולם ישועות גדולות, אז גם עכשיו כשמדברים ממנו פה, ולומדים מהדרך שלו, הוא בודאי ממשיך להשפיע לנו כל מה שאנחנו צריכים, בני חיי ומוזוני, כל מה שקשור לבני, וכל מה שקשור לחיי, וכל מה שקשור למוזוני. שיהיה זכותו של ה'הייליגער רז'ינער יגן עלינו, ושכבר נזכה לגאולה קרובה, אמן. (מתוך הפתיחה לשיעור - נדרים דף ד, ג' חשון תשפ"ג)

מאוצרות הפרשה

ורבקה אמרה אל יעקב בנה לאמר הנה שמעתי את אביך מדבר אל עשו אחיך לאמר (ו, כו). יש להבין למה כתוב פעמיים תיבת "לאמר" בפסוק זה. ומביא האוהב ישראל ווארט נפלא על זה מהרבי הקדוש רבי נחמן מקאסוב זצוק"ל: דהנה ידוע שהדיבורים של יעקב אבינו היו תמיד בלשון רכה, ואילו הדיבורים של עשו היו דברי עתק בגאווה ובוז. והנה עשו היה מתיירא, שיעקב אבינו יעשה איזה תחבולה בחכמתו, ליטול את הברכות מאביו, והתחכם יצחק אבינו ונתן לו עצה הוגנת, שבעת שיבוא לפניו עם הצידה, ידבר עמו בלשון רכה ותחנונים כמו יעקב, וזה יהיה סימן מובהק ליצחק שעשו הוא המדבר, כי מסתמא כשיבוא יעקב בתחבולותיו עם צידתו, ישנה טעמו לדבר גדולות בלשון עשו, כדי שלא יבין אביו שהוא יעקב. ולכן מסר סימן זה לעשו, שידבר דוקא בלשון רכה, ומזה יתודע ליצחק שעשו הוא המדבר באמת.

אמנם רבקה אמנו ידעה סימן זה שמסר יצחק לעשו, ולכן אמרה אל יעקב בנה: "לאמר", כלומר, שידבר עם אביו בלשון רכה ותחנונים כדרכו מאז ומקדם. מפני ששמעתי את אביך וגו' "לאמר", שהוא פקד על עשו לדבר עמו בלשון רכה, ולזה תדבר גם אתה בלשון רכה, וכך יסבור אביך שעשו הוא המדבר, ותקבל ממנו הברכות.